

Vergadering van
De commissie Bestuur en Middelen

Vergaderdatum
23 januari 2019

Kenmerk

Status verslag
Concept

Verslaglegging door
Mevrouw Walkate

Telefoonnummer
070- 441 7507

Verslag van de openbare vergadering van de commissie Bestuur en Middelen, gehouden op 23 januari 2019 in het provinciehuis te Den Haag

AANWEZIG:

Voorzitter: de heer Weide
Griffier: mevrouw Pieters

VVD mevrouw Van Dobben de Bruijn, de heer Van
Staalduinen, de heer Brill
PvdA de heer Mudde
PVV de heer Braam
CDA mevrouw Kip, de heer Stolk
SP de heer Metselaar
D66 mevrouw Meurs, mevrouw Oosterop-van Leussen
GroenLinks mevrouw Van Hunnik
SGP en ChristenUnie de heer Schonewille, de heer Matze
50PLUS de heer Bakx
Groep Leefbaar Zuid-Holland de heer Zwerus

AANWEZIGE GEDEPUTEERDEN:

mevrouw Baljeu, de heer Vermeulen

TEVENS AANWEZIG: mevrouw Hoenderdos (Randstedelijke Rekenkamer), de
heer Lauwerier (TwinstraGudde)

AGENDA:

1. **Opening procedurevergadering**
2. **Opening overlegvergadering**
3. **Verslag vorige vergadering**
4. **Besluitenlijst vorige vergadering**
5. **Bespreekstukken**
6. **Sluiting**

2. **Opening overlegvergadering**

De VOORZITTER opent de overlegvergadering om 19.05 uur en heet de gedeputeerden, de aanwezigen op de publieke tribune en de trouwe webcastkijkers thuis van harte welkom.

2a. Mededelingen

Er is bericht van verhindering ontvangen van de heer Stoop (SGP en ChristenUnie). De heer Mudde neemt namens de PvdA de laatste periode de woordvoering over van mevrouw Matil.

2b. Vaststellen van de agenda

De VOORZITTER deelt mee dat gedeputeerde Vermeulen verzocht heeft het laatste bespreekstuk naar voren te halen en als eerste te bespreken. Hij stelt voor om de agenda vast te stellen.

De commissie gaat hiermee akkoord.

2c. Spreekrecht

Er hebben zich geen insprekers gemeld.

2d. Rondvraag

De VOORZITTER deelt mee dat er geen rondvraag is ingediend.

**3. Conceptverslag commissie Bestuur en Middelen van
12 december 2018**

Het verslag wordt vastgesteld.

**4. Conceptbesluitenlijst commissie Bestuur en Middel van
12 december 2018**

De besluitenlijst wordt vastgesteld.

5. Bespreekstukken

5a. Representativiteitsverklaring RTV West en RTV Rijnmond

De heer BRAAM vindt het prettig dat er minder soaps worden uitgezonden op die zenders. Het is te gek dat een regionale zender, die vooral een alarmzender moet zijn, allerlei soaps uitzendt. Bij groot alarm mag worden verwacht dat zo'n zender goed bereikbaar is. In de afgelopen tijd waren er nog wat storingen. Daaraan moet aandacht worden geschonken. De PVV zal instemmen met de volgende periode.

De heer BAKX waardeert de omroepen. Zij vervullen een belangrijke functie om de mensen thuis op de hoogte te houden van de lokale ontwikkelingen. De fractie wil het voorstel dan ook steunen.

De heer METSELAAR sluit zich aan bij de vorige spreker en steunt het voorstel.

De heer MUDDE steunt het voorstel eveneens.

De heer STOLK kijkt uit naar de bespreking van het mediabeleid. Dit voorstel kan als hamerstuk naar de Staten.

De heer BRILL kan instemmen met het voorstel. De fractie verbaast zich steeds weer over het feit dat er in Zuid-Holland twee zenders zijn. In alle andere provincies is er maar één. Kunnen de zenders niet worden gecombineerd?

De heer SCHONEWILLE vindt dat het stuk als hamerstuk naar de Staten kan gaan.

De heer ZWERUS vindt de publieke omroepen niet meer bij deze tijd horen. Indien de zenders door de overheid worden gefinancierd, dan spreken zij ook vaak de taal van de overheid. Ook vraagt hij zich af wat voor soort mensen in zo'n orgaan zit. Die mensen bepalen de inhoud van de programma's. Bij de publieke omroepen mist spreker kritische programma's over wat zich in de maatschappij afspeelt.

Mevrouw OOSTEROP steunt de aanwijzing en zij heeft dezelfde verbazing als de VVD. Het is opmerkelijk dat er twee omroepen in een provincie zijn.

De heer VERMEULEN deelt mee dat het stuk om een technische beoordeling gaat op basis van een aantal vragen van het Commissariaat van de Media. Hoewel de subsidiëring van de regionale omroepen van de provincie naar het Rijk is overgeheveld, zitten er nog zaken in de wet waarbij de provincie een rol heeft. De taak om te beoordelen of de omroepen representatief genoeg zijn en of die organen aan wet- en regelgeving voldoen, ligt bij PS. PS geven het advies aan het Commissariaat van de Media. GS hebben het advies voorbereid. Spreker proeft een breed draagvlak voor het voorstel, zodat het naar PS kan gaan. De rampenzenderfunctie zal onder de aandacht van de zenders worden gebracht. Het college van GS heeft zich in het verleden ook verbaasd over het feit dat er twee omroepzenders in de provincie zijn. Er zijn pogingen gedaan om meer samen te werken, maar dat is tot op heden niet gelukt. Het Rijk en de omroepen en de omroepen onderling moeten hierover keuzes maken.

De VOORZITTER concludeert dat het voorstel als hamerstuk op de agenda van PS kan worden gezet. Het rapport over het functioneren van de lokale en regionale journalistiek zal voor de verkiezingen naar PS worden gestuurd.

5b. Rapport Randstedelijke Rekenkamer –Garanties, leningen en revolverende fondsen

De heer LAUWERIER geeft een toelichting op het rapport. Het rapport was een quickscan die is gericht op het bieden van inzicht van het gebruik en de toepassing van de garanties, leningen en revolverende fondsen en het daarbij behorende beleid en beheer. Eind 2017 zijn er leningen verstrekt voor een totaal van 4,2 miljoen euro. 11 miljoen euro is ingezet voor garanties en de geplaatste revolverende fondsen bedragen 133 miljoen euro. De gestorte fondsen bedragen 33 miljoen euro. Het beleid van de provincie Zuid-Holland ten aanzien van leningen is nee, tenzij. Er is een handreiking voor revolverende fondsen opgesteld. Deze provincie is de enige die daarvoor gestructureerd

uitgangspunten heeft geformuleerd. Andere provincies kijken er op dit moment naar en bezien of daaruit lering kan worden getrokken. De relevante factoren en aspecten voor garanties en leningen worden toegelicht in de p&c-cyclus. Gezien de omvang van de revolverende fondsen beveelt de Rekenkamer aan om aan PS een integraal en samenhangend overzicht in de p&c-cyclus te bieden. Ook wordt aanbevolen om te werken aan een integraal afwegingskader, zodat PS ook betrokken zijn bij het bewust afwegen van welk instrument wanneer wordt ingezet en welke voorwaarden daarbij worden gehanteerd. De beide aanbevelingen zijn door GS overgenomen.

Mevrouw MEURS merkt op dat haar fractie is opgevallen dat deze provincie kampioen revolverende fondsen is en dat andere provincie Zuid-Holland verslaan bij de garantstellingen en leningen. Heeft de Rekenkamer onderzocht waarom dit zo is en wat de bevindingen daarbij waren? Heeft de Rekenkamer ook onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om te stoppen met garantieleningen, in het geval de risico's niet kunnen worden beheerst of indien zij te groot worden?

De heer LAUWERIER antwoordt dat uit de vergelijking met de andere provincies te zien valt dat de omvang van de fondsen, waarin de provincie participeert, omvangrijker is dan bij andere provincies. De reden daarvan is niet onderzocht. Het is niet onderzocht, omdat dan de volledige breedte van het financieel beleid, de werking en de uitvoering ervan moet worden onderzocht. Het kan zijn dat een provincie meer garanties en leningen verstrekt, omdat zij minder subsidies wil geven. Het kan ook zijn dat eerder wordt geïnvesteerd in revolverende fondsen dan dat er wordt geïnvesteerd in concrete projecten of uitgaven die niet revolverend zijn. Het onderzoek is een quickscan en daarbij hoort geen breed en diepgaand onderzoek. Of er kan worden gestopt met garantieleningen is niet onderzocht. Een kenmerk van een revolverend fonds is dat je er niet van de ene dag op de andere mee kunt stoppen. De intentie van een revolverend fonds is dat je investeert in een fonds dat langer loopt en daardoor revolverend kan zijn.

De heer BAKX vraagt of er voor de procedure voor het beheer van bestaande garanties en leningen meer vastgelegd moet worden.

De heer LAUWERIER antwoordt dat op het moment dat een afwegingskader aan PS wordt voorgelegd hierop nader kan worden ingegaan. In dit onderzoek heeft spreker geen aanleiding gevonden om bij het beheer en beheerprocessen meer vast te leggen dan nu het geval is.

De heer VAN STAALDUINEN vindt het goed dat er naar dit onderwerp wordt gekeken en het is ook goed om te zien dat in deze provincie een aantal zaken goed op orde is. Het is ook prettig dat er geen grote tekortkomingen zijn gevonden. De VVD is heel tevreden met de reactie van GS op de aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer. Er is recht gedaan aan de quickscan. De VVD is daarom blij met de reactie.

De heer SCHONEWILLE is tevreden met de reactie van de gedeputeerde op de quickscan van de Randstedelijke Rekenkamer.

De heer ZWERUS mist in het stuk de cashflow, de huidige stand van zaken afgezet tegenover het oorspronkelijke plan. Zijn de prognoses hoger of lager dan waarvan oorspronkelijk is uitgegaan? Om een beter inzicht te krijgen in de prestatie van dit soort bedrijven, waarin de provincie geld stopt, wil spreker dat dit nader wordt uitgezocht.

Mevrouw VAN HUNNIK wil weten wat PS concreet van het college kunnen verwachten. De fractie zou graag nog een discussie voeren over de revolverende fondsen en de houdbaarheid ervan.

Mevrouw MEURS is blij met de quickscan. Kan de gedeputeerde iets zeggen over de keuze voor een bepaalde oplossing? Welke overwegingen liggen daaraan ten grondslag?

De heer BAKX is blij met deze quickscan en vooral met de inzichtelijkheid van de revolverende fondsen.

De heer METSELAAR bedankt voor de toelichting door de Randstedelijke Rekenkamer. De reactie van de gedeputeerde is voor zijn fractie voldoende om hiermee in te stemmen.

De heer MUDDE is blij met de quickscan en kan instemmen met de reactie van het college.

Mevrouw KIP bedankt de Rekenkamer voor de quickscan. Spreekster sluit zich aan bij het verzoek om nader in te gaan op het integrale afwegingskader. Hoe gaat het vervolgproces eruit zien?

Mevrouw BALJEU wil ook complimenten geven aan de Rekenkamer voor het rapport. Het geeft een goede vergelijking met andere provincies. De aanbevelingen waren van dien aard dat het college ze kon opvolgen. In een eerder stadium is al gezegd dat de discussie over de afweging moet worden gevoerd. Er moet naar de keuzes van instrumenten worden gekeken. In een diepgaander technische sessie over de rapportages van de verbonden partijen kan dit aan de orde komen. Het college kan daar een goed afwegingskader met de nieuwe Staten bespreken. Er kan op dat moment meer informatie worden gegeven over de fondsen op bedrijfsniveau. De Staten hebben ervoor gekozen om niet zelf individuele bedrijven te beoordelen. Door het inrichten van fondsen is de beoordeling op afstand gezet. Een beheerder is aangesteld voor de bedrijfsvoering van de bedrijven die deel uit maken van een fonds.

De VOORZITTER concludeert dat de gedeputeerde heeft toegezegd dat bij de jaarlijkse bespreking in september van de verbonden partijen een discussie kan worden gevoerd over het afwegingskader. De griffie zal de aanbevelingen van de Rekenkamer in een Statenvoorstel opnemen, zodat daarmee de aanbevelingen formeel worden vastgesteld.

5c. Rapportage Archiefinspectie 2018

Mevrouw OOSTEROP wil complimenten geven voor de manier waarop GS de verbeterpunten die in 2016 aan het licht kwamen, hebben opgepakt via het programma Archief op koers. Is er ook beleid voor het archiveren van e-mails van ambtenaren?

Mevrouw VAN HUNNIK geeft ook complimenten. Haar fractie ziet grote verbeteringen. Hoe wordt er met analoge stukken omgegaan en hoe wordt ervoor gezorgd dat die stukken goed vindbaar blijven?

De heer ZWERUS geeft complimenten voor de rapportage.

De heer SCHONEWILLE is positief ten aanzien van de opvolging en de verbeteringen. De fractie vindt het lastig dat er in de rapportage stukken worden aangehaald die niet bestaan. De fractie wilde de Ivisie en Irealisatie opvragen en kreeg toen te horen dat die niet beschikbaar waren. Wanneer zijn de stukken beschikbaar? Het is vreemd dat er in het stuk wordt gesproken over de invoering van de AVG. Er moet worden gesproken over de handhaving of een ander begrip.

De heer BRILL geeft complimenten voor het aangeleverde stuk. De verbeterpunten uit 2016 zijn opgepakt en worden hier en daar nog uitgewerkt. Hoe kan de digitale opslag van gegevens duurzaam worden vastgelegd? Moet de archiefinspectie eens per jaar extern worden getoetst?

Mevrouw KIP vindt het positief dat er na de rapportage uit 2016 vooruitgang is geboekt. Zou het niet goed zijn om in het kader van de digitalisering van de overheid de Randstedelijke Rekenkamer zijn licht te laten schijnen over het informatie- en archiefbeheer? PS kunnen dan een beeld krijgen hoe andere provincies dit oppakken.

De heer MUDDE heeft veel waardering voor de manier, waarop GS de verbeterpunten uit het vorige inspectierapport uit 2016 hebben opgepakt.

De heer METSELAAR sluit zich graag aan bij de positieve opvolging en verbetering die inmiddels hebben plaatsgevonden. Kunnen externe partijen hun oordeel over het informatie- en archiefbeheer geven?

De heer BAKX vraagt of er bij de actuele archivering een achterstand is ontstaan.

De heer BRAAM vindt het nuttig om een buitenstaander zijn licht te laten schijnen over het archief.

Mevrouw BALJEU merkt op dat de provinciearchivaris een buitenstaander is, want hij heeft een onafhankelijke rol. Hij werkt niet voor het provinciale archief die GS gevraagd en ongevraagd advies geeft. Er kan best bekeken worden of PS een gesprek met de provinciearchivaris kunnen voeren. Daarbij kan gevraagd worden of de archivaris nog eens iets voor hen wil onderzoeken. Het is voor de nieuwe Staten goed om kennis te maken met de provinciearchivaris. Daaruit kan een advies komen om eens een andere partij naar het archief te laten kijken. Spreekster bedankt voor de complimenten die zij zal doorgeven aan het team dat aan de verbeterpunten heeft gewerkt. E-mails die een onderdeel van een dossier vormen, komen ook in de digitale archivering terecht. Specifieke zoekvragen

hoort spreekster graag. GS zijn bezig met het verbeteren van de Ivisie dat nog niet is opgeleverd. Daarom kan het ook nog niet worden opgevraagd. De uitvoering van de AVG is een constant aandachtspunt. Er zal op worden gelet dat wat wettelijk moet worden gearchiveerd toegankelijk blijft.

De heer DIEBELS werkt sinds 2010 bij de provincie. In het begin werkte hij als provinciaal archiefinspecteur. Sinds het interbestuurlijk toezicht Wet revitalisering generiek toezicht is hij ook interbestuurlijk toezichthouder. Namens de provincie hield hij toezicht op de archieven van gemeenten en waterschappen. Sinds 2013 is de Archiefwet veranderd en heeft de provincie de historische archieven weer in eigendom gekregen. Het Nationaal Archief heeft het provinciale archief in beheer. Sinds 2013 betaalt de provincie hiervoor. Spreker heeft het beheer van het archief. De uitlening wordt door het Nationaal Archief gedaan. Als archivaris heeft hij een toezichtsrol. Daarvoor is een aantal jaren geleden een functiebeschrijving gemaakt. De Archiefwet wordt door het ministerie van OCW herzien. De rol van de archivaris, de rol van het toezicht, het extern toezicht, misschien een autoriteit persoonsgegevens, de rol van het interbestuurlijk toezicht passen allemaal in de door de commissie gestelde vragen. Er zijn rekenkamers in Rotterdam en in het zuiden die toezicht op de archieven hebben gehouden. Dit pleit ervoor om daarover met elkaar van gedachten te wisselen.

De VOORZITTER zal in het kader van het inwerkprogramma van de nieuwe Staten een gesprek met de provinciale archiefinspecteur aan de griffie doorgeven.

5d. Rapportage Slimmer en Sterker Bestuur in Zuid-Holland 2018

De heer STOLK bedankt voor de helderheid van het stuk. Het CDA huldigt het uitgangspunt dat het aan gemeenten zelf is om vorm te geven aan de visie van hun eigen toekomst. Wanneer zij kiezen om samenwerkingsverbanden aan te gaan of kiezen voor schaalvergroting, dan is het aan de provincie om te bekijken of zij de gemeenten daarbij kunnen helpen. Dit uitgangspunt mag er niet toe leiden dat de provincie zich nergens mee bemoeit en het de gemeenten maar laat uitzoeken. De provincie heeft de boot gemist om een actieve rol te spelen in het dossier Hoeksche Waard en Vijfheerenlanden. Het CDA is positief over het feit dat er meer wordt geïnvesteerd in onderzoek en kennisuitwisseling. Het college geeft aan dat het nooit alleen gaat om economie of vraagstukken op het gebied van ruimtelijke ordening of infra, maar dat het gaat om sociale cohesie en binding die mensen hebben met hun eigen dorp of eigen gemeente. Er moet gezocht worden naar evenwicht. Dit moet de komende jaren een zware rol spelen. Het CDA staat open voor experimenten. Met de rijksoverheid moet worden gesproken over de mogelijkheid om te experimenteren met differentiatie in takenpakketten. Bekeken moet worden of er variatie in de gemeentelijke taken kan worden aangebracht. Het vereist meer onderzoek om tegemoet te komen aan dit spanningsveld, zodat een evenwicht kan worden gevonden tussen regionalisering en kleinschalige gemeenschappen. De fractie ondersteunt het initiatief voor de nieuwe leergang met de titel 'Taaie thema's en duivelse dilemma's in het openbaar bestuur'. Dit is een goed initiatief waarmee de gemeenten kunnen worden ondersteund. De provincie mag blij zijn dat de meeste gemeenten in Zuid-Holland er goed tot buitengewoon goed voorstaan. De provincie kan met de

gemeenten het gesprek aangaan zonder dreigingen van noodzaak tot opgelegde herindelingen. Dat is een goed uitgangspunt voor de komende jaren.

De heer MUDDE kan zich voorstellen dat er niet al te vaak naar het instrument herindeling wordt gegrepen, gezien de traumatische ervaring die lokale bestuurders hierbij hebben opgedaan. Het stuk lezende, vraagt spreker zich af of er een soort taboe rust op de bestuurlijke fusie of herindeling. Dit is opvallend, omdat in het regeerakkoord een actieve provinciale rol wordt bepleit bij gemeentelijke herindeling, voor het geval gemeenten niet meer kunnen voldoen aan hun taken in regioverband. Gemeenten raken steeds meer grip kwijt op de zaken waar het werkelijk om gaat, omdat zij die in handen van de regio hebben gegeven.

De heer METSELAAR wil dat De Staat van de democratie van de WRR en de opvatting van de inwoners daarover meer wordt betrokken bij het beleid rond de gemeenten en de kwaliteit van het lokale bestuur. Herindelingen zijn niet per definitie verkeerd, maar het gemeentebestuur komt door de schaalvergroting vaak verder van de bewoners af te staan. In een onderzoek van tien jaar geleden naar tien herindelingen in Zuid-Holland kwam een aantal duidelijke conclusies naar voren. Na een herindeling nam het vertrouwen in de overheid af en de opkomst bij verkiezingen daalde structureel. In vrijwel alle gevallen werden de inwoners te weinig betrokken bij de discussie over de bestuurlijke toekomst en de bestuurlijke herindeling. Zal dit nu beter gaan? In de aangekondigde Leergang Zuid-Holland wordt de burgerparticipatie niet specifiek genoemd, maar die mag hierin volgens de SP niet ontbreken. De SP doet een oproep om de effecten op de lokale democratie door veranderingen in de bestuurlijke autonomie van gemeenten te betrekken bij de uitvoering van het provinciale beleid.

De heer BAKX is geen groot voorstander van een opgelegde herindeling. De fractie wil structuren die passen bij wat de inwoners wenselijk vinden. Hun voorzieningenniveau vindt zijn fractie het belangrijkste. Eerst moet worden onderzocht hoe het staat met het voorzieningenniveau voordat er met een herindeling wordt gestart. De fractie is niet tegen een herindeling, maar alleen als de inwoners aangeven voordelen ervan in te zien. Nu heeft spreker het gevoel dat er op een aantal plaatsen voor de inwoners nog geen voordelen zijn. Het is belangrijk om te bekijken hoe de mensen de herindeling tot nu toe hebben ervaren. Met die gegevens moet de provincie voor de toekomstige ontwikkelingen haar voordeel doen. Spreker wil ook een lans breken om de effecten van de decentralisaties die bij de gemeenten zijn geland te bekijken. Het is jammer dat de provincie daarvoor te weinig oog heeft. De provincie moet proberen om de participatie van de inwoners mee te nemen in dit proces. Kan de provincie niet bekijken wat er in de wijken en de dorpskernen gebeurt en wat zij daarmee kan doen?

De heer BRAAM merkt op dat het stuk doorspekt is met informatie die afkoerst op mogelijk toekomstige herindelingen. Als er iets moet gebeuren, dan zal dit van onderaf moeten gebeuren. Het moet vanuit de gemeenten en de inwoners zelf komen en niet op de manier plaatsvinden zoals het in de Hoeksche Waard is gebeurd waar de provincie haar zin heeft doorgedreven door van vijf gemeenten

één gemeente te maken. Twee gemeenten hadden daar prima kunnen functioneren.

Mevrouw MEURS wil het rapport voor kennisgeving aannemen, omdat die naar haar mening niet veel nieuws bevat. Spreekster is benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde op de inbreng van de nieuwe woordvoerder van de PvdA. Het onderzoeksrapport van Tordoir is interessant, omdat het aantoont dat de economische schaalvoordelen van de agglomeraties in deze provincie achterblijven bij de verwachting. In sommige regio's leidt het nadenken over de samenwerking tot een naar binnen gerichte en naar elkaar gerichte blik. De blik is daardoor niet naar buiten gericht. Dat verhindert partijen in sommige regio's om een betekenisvolle rol in hun eigen regio te spelen, omdat zij zo met zichzelf bezig zijn.

De heer BRAAM vraagt of D66 dit redenen vindt om herindeling van bovenaf te stimuleren

Mevrouw MEURS vindt dat het voor partijen heel moeilijk is om zich aan hun eigen haren uit het moeras omhoog te trekken. De provincie moet daarin een actieve rol spelen. Is de gedeputeerde het met de opmerking in het rapport van Tordoir eens, namelijk dat de economische schaalvoordelen van de agglomeraties worden gemist door de fragmentatie en de negatieve effecten op de werkgelegenheid door de gemeentegrenzen? Moet dit gevolgen hebben voor de provinciale rol? Het heeft spreekster verrast dat de metropoolregio niet in het stuk voorkomt. Waarom komt de oorzaak van het gebrek aan agglomeratiekracht in de metropoolregio niet aan de orde?

Mevrouw VAN HUNNIK maakt zich zorgen over de samenwerking in de Leidse regio. Dat heeft ook gevolgen voor de inwoners van de Leidse regio. Zij hoort graag van de gedeputeerde welke rol de provincie daarin kan spelen. In het rapport leest zij dat er positieve bevindingen in de Drechtsteden zijn. Uit de regio hoort spreekster dat de Drechtsteden zelf de samenwerking gaat evalueren. Dat kan betekenen dat de samenwerking er anders kan gaan uitzien in de toekomst. Daarvan ziet spreekster niets staan in het rapport. Speelt de provincie daarbij een rol? De fractie zou graag willen zien dat de provincie meer punten uit het samenwerkingsprogramma gaat invoeren.

De heer ZWERUS vindt de titel van de rapportage een beetje aanmatigend. Spreker is met mensen op zijn eiland gaan praten. Boeren profiteren van de windturbines en andere inwoners zijn er slachtoffers wegens het geluid dat de windturbines maken. De boeren krijgen voor een 3 MW windturbine 45.000 euro voor het verpachten van 0,5 ha grond. Indien zij de grond verpachten, brengt die grond 1100 euro op. De mensen die binnen een straal van 1 km van een windturbine wonen, krijgen 2000 euro. Zij krijgen 5000 euro voor zonnepanelen. Het grootste probleem voor die mensen is dat de waarde van hun huizen tussen de 25% en 35% daalt. Dit soort dingen moet ook in de rapportage komen in plaats van alle positieve verhalen. Dit illustreert dat de politiek wereldvreemd is. Over de regio Goeree-Overflakkee staat dat het eiland koploper van duurzaamheid is. Dat is positief gesteld, terwijl het in de praktijk niet zo positief is.

De heer MATZE vindt dat het rapport neigt naar het realiseren van minder gemeenten in Zuid-Holland. Wat is de bedoeling van de zinsnede: 'De bestuurlijke grenzen vragen nogal een forse prijs'? Zijn fractie vindt dat de samenwerking met de gemeenten van onderaf zou moeten komen, mits er redenen zijn om het anders aan te pakken. Het advies van zijn fractie is om in de buurt van de gemeenten te blijven, zeker van de gemeenten die zijn heringedeeld. Het zou mooi zijn als de provincie waakt over de kleine kernen in de heringedeelde streken.

Mevrouw VAN DOBBEN DE BRUIJN is blij met de rapportage en ook met de voorstellen in de rapporten van de heer Tordoir. In de rapporten wordt de nadruk gelegd op de positieve kansen die samenwerking geven. De provincie moet met de gemeenten in gesprek gaan, steunend en zo nodig sturend zijn. De noodzaak tot ruimtelijke samenwerking en behoud van groene ruimte valt niet te negeren. Bij gesprekken over samenwerking zijn het kernenbeleid, maatwerk en democratische legitimatie voor de VVD blijvende speerpunten. De aanbevelingen in de rapporten van Tordoir krijgen de steun van de VVD. Agglomeratiekracht en groei door samenwerking kunnen innovatie en het onderwijs op een beter niveau brengen. Het doel van bestuurlijke vernieuwing en samenwerking is het behoud van welvaart voor alle inwoners in Zuid-Holland. Wat is de voortgang van de moties over het kernenbeleid en participatie? In hoeverre landt dit ook in de nieuw gevormde gemeenten? De VVD maakt zich zorgen over de meest oostelijke regio, namelijk Gouda, Waddinxveen en Zuidplas. Er zijn problemen met werkgelegenheid, bodemdaling, water en wijken die het niet zo best doen. Graag de mening van GS. Wat zou hieraan kunnen worden gedaan? Ook de Leidse regio vindt de fractie zorgelijk. Er moet meer worden gedaan om de educatie en de werkgelegenheid voor de hele as Leiden-Katwijk te verbeteren. Komt er een vervolg op het rapport Brinkman? De samenwerking in de Drechtsteden lijkt niet zo heel goed te gaan. In het rapport van Tordoir staat dat Gorinchem naar het westen moet uitbreiden. Dat zal in de richting van de Drechtsteden gaan. Hoe denkt het bestuur van Gorinchem daarover en hoe zien GS de rol van de provincie hierbij?

Mevrouw BALJEU merkt op dat dit een rapportage is die ervan uitgaat dat GS melden hoe het met de bestuurskracht van de verschillende gemeenten en verschillende regio's in de provincie gaat. Dat is de rol van de provincie, omdat zij toezicht houdt op de gemeenten en de gemeenschappelijke regelingen. De provincie constateert hoe zaken ervoor staan. De provincie is heel zorgvuldig met het formuleren van situaties binnen de gemeenten. Dit houdt niet in dat er rond een taboe wordt gedraaid.

De heer BRAAM vraagt of de gedeputeerde een fusie kan noemen die niet is doorgegaan.

Mevrouw BALJEU antwoordt dat de fusie Gouda-Waddinxveen niet is doorgegaan. In de laatste ronde zijn fusies ontstaan die van onderop zijn geïnitieerd. Het is niet zo dat de fusies alleen maar onder druk van de provincie plaatsvinden. Op dit moment zijn er meer van onderop ontstaan dan door de provincie zijn opgelegd. Het regeerakkoord lijkt een kapstok te zijn om de rol van de provincie te versterken. Daarna is in de Tweede Kamer een oproep gedaan

om dingen van onderop te laten ontstaan. De minister van BZK heeft deze mening ook verkondigd en heeft daarmee het regeerakkoord afgezwakt. In overleg met het ministerie van BZK worden er gesprekken gevoerd om de experimenteerruimte in te vullen voor gemeenten die vinden dat zij iets op een andere manier moeten doen. De provincie kijkt steeds meer naar het functioneren van de agglomeratiekracht. De verdiepingsstudie zegt dat de grenzen een

belemmering kunnen zijn. Een agglomeratie die wat achterblijft, hoeft niet tot een fusie te leiden. Hier moeten gesprekken worden gevoerd om anders samen te werken, omdat nu wordt gezien dat de grenzen bij bepaalde thema's en onderwerpen een belemmering kunnen zijn. De provincie houdt zich ook steeds met de kleine gemeenschappen bezig. Een jaar na de fusie merkt de provincie dat de burgers vaak tevreden zijn over de manier waarop dingen gaan. In grote samengestelde gemeenten ervaren mensen dat zij in hun oorspronkelijke kern wonen. Zij noemen hun dorp nog steeds bij de dorpsnaam. Het is niet zo dat de provincie zich niet meer met heringedeelde gemeenten bemoeit. De CdK vervult daarin een formele rol, omdat er bij een herindeling vaak een nieuwe burgemeester moet worden gezocht. Na een herindeling bezoekt hij de heringedeelde gemeenten. Ook hij vraagt steeds aandacht voor de kleine kernen. Ook zijzelf bezoekt de heringedeelde gemeenten, nadat er een tijdje is verstreken. In de leergang zijn wel elementen van burgerparticipatie opgenomen. De burgerparticipatie wordt aan de grote ingewikkelde thema's opgehangen. De provincie gaat niet over de inhoud van de decentralisaties. Vanuit de toezichthoudende rol wordt gekeken naar de financiële en bestuurlijke situatie van de gemeenten. Ook wordt de groei van de gemeenschappelijke regelingen gezien, want veel decentralisaties zijn in een gemeenschappelijke regeling ondergebracht. In de brieven aan gemeenten is hiervoor extra aandacht gevraagd. Spreekster vindt het belangrijk dat er een vervolg op het rapport van Brinkman komt. Zij heeft de regioportefeuillehouders bezocht in de Leidse regio om aan te geven dat de provincie het belangrijk vindt dat de strategische agenda van Brinkman aan de orde komt om de gemiste kansen die uit de analyse komen naar boven te halen. De provincie wil als partner samen met de regio een gezamenlijke agenda opstellen. In het rapport wordt verwezen naar het feit dat de heer Deetman een analyse van de Drechtsteden maakt. De analyse wordt op dit moment in de raden besproken. Het samenwerkingsverband gaat er zelf ook nog over spreken. De provincie is al een uitvoeringsagenda met het samenwerkingsverband aan het maken. Het is aan de gemeenten zelf om uit te maken waar besluitvorming moet plaatsvinden. De onderwerpen die de heer Zwerus noemt, vallen onder de energietransitie. De gemeenten hebben gekeken naar de locaties waar windmolens moeten komen. Dat is niet iets wat uit de portefeuille Bestuur wordt gedaan. In het rapport zijn alleen de onderwerpen genoemd die op Goeree-Overflakkee spelen. Dat kan zowel in positieve zin als in negatieve zin zijn. Er is aandacht voor het gebied Gouda-Waddinxveen-Zuidplas. De grootste regiodeal, de bodemdaling, is in die regio gesloten. Ook de genoemde gemeenten heeft spreekster al bezocht om te horen hoe zij over bepaalde dingen denken. In de regio rond Gorinchem moeten de verplichte samenwerkingsverbanden op de provinciegrenzen worden afgestemd. Daarbij zijn veel uittredingskosten aan de orde. Die worden nu inzichtelijk gemaakt en er wordt bekeken welke consequenties die hebben. Er wordt ook bekeken hoe de positie van Gorinchem kan worden versterkt. Een consequentie van de

grenscorrectie is dat het Provinciefonds anders wordt verdeeld. Het college is erop gericht om voor Gorinchem een goede agenda op te stellen om invulling te geven aan de motie van de Kamer.

Tweede termijn

De heer BRAAM merkt op dat bij de beëdiging van de waarnemend burgemeester in Gouda de CdK een speech heeft gehouden. Daarin werd nadrukkelijk gewaarschuwd dat, indien Gouda en Waddinxveen niet goed gaan samenwerken, zij een herindeling moeten overwegen. De CdK heeft daar de duimschroeven aangedraaid.

Mevrouw VAN DOBBEN DE BRUIJN vindt Gorinchem een zorgelijke situatie. Zuid-Holland is grond kwijtgeraakt wat gevolgen heeft voor het Provinciefonds. Als de provincie nog geld moet betalen, is dat geen goed idee. De gedeputeerde moet inzetten op behoud van het geld van de provincie. Dit kan ten goede komen aan Gorinchem als centrumgemeente.

Mevrouw BALJEU merkt op dat de CdK zaken prikkelend kan vertellen. De samenwerking in dit gebied neemt toe. Dat wordt volledig ondersteund door deze rapportage. De provincie bekijkt hoe Gorinchem kan worden versterkt. Daarvoor zal een agenda moeten worden opgesteld en zal er een investering moeten worden gedaan. Spreekster kan niet garanderen dat de rest van de processen geen geld gaan kosten.

5e. Rapportage doeltreffendheid subsidieregelingen provincie Zuid-Holland

De heer BRAAM vindt het een vervelend gegeven dat subsidies tot 25.000 euro vrijwel ongemoeid worden gelaten. Hierop worden geen controles uitgeoefend. Spreker stelt voor om na te gaan of subsidies boven 10.000 euro goed worden besteed.

De heer BAKX zou graag zien dat er goed wordt gekeken naar de samenhang tussen beleidsdoel en resultaat. Als het resultaat er niet is, dan is de subsidieverlening ongewenst. Je zou erover kunnen denken om de subsidie terug te laten betalen. Kan de gedeputeerde toelichten dat er een subsidie wordt verstrekt als de causale relatie ontbreekt? Zijn fractie vindt het jammer dat voor subsidies tot 25.000 euro achteraf wordt gevraagd om verantwoording af te leggen. Spreker zou dit voor een lager subsidiebedrag ook al noodzakelijk vinden.

De heer METSELAAR sluit zich aan bij het idee om de grens voor controle van de subsidies een stuk lager te stellen. De doeltreffendheid moet scherper in beeld worden gebracht en daarop moet veel kritischer worden gehandeld.

De heer MUDDE ziet geen redenen om bepaalde subsidies ter discussie te stellen.

Mevrouw KIP vindt dat het een inzichtelijke rapportage is geworden. Het is goed om in een volgende periode de indicatoren aan te passen. Het is goed dat in de

nieuwe Staten de evaluatie van de nieuwe subsidies in een breder kader wordt getrokken, ook in het licht van de financiële mix. Daar hoort dit onderwerp ook thuis.

De heer VAN STAALDUINEN vindt het goed dat naar doeltreffendheid van subsidies wordt gekeken. Het is jammer dat er geen dossierstudie is uitgevoerd bij dit onderzoek. Het gaat tenslotte om 200 miljoen euro subsidiegeld. Dan kan er best iets breder worden uitgepakt, indien je serieus hiernaar kijkt. De VVD hoopt dat een nieuw college de aanbevelingen ter harte neemt. Misschien kunnen deze stukken in de stukken voor de onderhandelingen worden gestopt als subtiele hint dat hiernaar nog eens kritisch moet worden gekeken.

De heer MATZE vraagt of de regeling voor het houden van activiteiten in gemeenten nog bestaat. De regeling hield in dat de provincie drie jaar een activiteit voor 50% subsidieerde. De gemeente betaalde de andere helft. De activiteit moest na drie jaar levensvatbaar zijn. Was dit niet het geval, dan moest de gemeente de activiteit overnemen of hield de activiteit op. Bestaat de regeling nog? Als die nog bestaat, kan die de cijfers niet vertroebelen? Als de regeling niet meer bestaat, wat was dan de reden hiervoor?

De heer ZWERUS sluit zich aan bij de PVV en 50PLUS in verband met het ontbreken van de causale relatie. Alle subsidies moeten voortaan gecontroleerd worden. Spreker heeft twijfels over de doeltreffendheid van bedrijven die subsidie krijgen. Vaak is het geven van subsidie zonde van het belastinggeld.

Mevrouw VAN HUNNIK vraagt of het nodig is dat subsidies altijd doeltreffend zijn. Spreekster vindt dat de SGP en ChristenUnie een mooi voorbeeld heeft gegeven van een subsidie die misschien niet altijd doeltreffend is maar wel degelijk van meerwaarde is. De doeltreffendheid van subsidies rond energie is positief. Dat kan een reden zijn om die in een volgende periode te gaan uitbreiden.

Mevrouw MEURS wil GS en de nieuwe Staten op het hart drukken om aan het begin van de nieuwe periode werk te maken van goede indicatoren. Soms is het moeilijk om aan te tonen dat doelen zijn bereikt. Soms moet je er vertrouwen in hebben dat dingen werken.

Mevrouw BALJEU bedankt voor de complimenten die zij aan de afdelingen zal doorgeven voor de manier waarop deze analyse is gemaakt. Ambtelijk is er ambitie om de verbeteringen een stap verder te brengen. Ambtelijk zal er ook een aanbeveling aan een nieuw college worden gedaan. Het is een rijksbesluit om subsidies onder 25.000 euro niet te controleren. De provincie heeft geen vrijheid om het bedrag te verlagen. Om dieper in te gaan op de causale relaties en de samenhang met de indicatoren te bepalen, kan een paar dossiers worden uitgezocht om inzicht te krijgen hoe de causaliteit tot stand komt en hoe je dat meetbaar maakt. De indicatoren kunnen verbeterd worden. Het nieuwe college moet samen met de nieuwe Staten hiernaar kijken. De inhoud van de regeling waarover de heer Matze sprak, kent spreekster niet. De provincie doet niet zoveel meer aan dat soort cultuursubsidies. De regeling zal dan ook waarschijnlijk niet meer bestaan.

De heer MATZE heeft nagekeken wanneer de subsidie werd gegeven en dat was in 2012, 2013 en 2014. Toen stopte de provincie met de subsidie. Het evenement kon doorgedaan en wordt tot op de dag van vandaag gehouden.

Mevrouw BALJEU merkt op dat 2014 de start van een nieuwe Statenperiode was. Waarschijnlijk is de subsidie gestopt en kon het evenement zelfstandig doorgaan. In de nieuwe periode is een aantal afwegingen gemaakt die in het nadeel van het verlenen van de subsidie uitvielen.

6. Sluiting

De VOORZITTER bedankt de aanwezigen voor hun aanwezigheid en inbreng en ziet iedereen graag op 13 februari 2019 terug. Vervolgens sluit hij de vergadering om 21.40 uur.